

N:o 15.

Af friherre **Gripenstedt** och grefve **Taube**, om anslag till fortsättande af undersökningar för en järnväg från hamnplats å bohuslänska kusten öfver Sveg och Ströms vattendal till lämplig punkt å Gellivarebanan m. m.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under punkten 53 af sjätte hufvudtiteln föreslagit Riksdagen att till fortsättande af fullständiga undersökningar för en normalspårig järnväg från hamnplats å bohuslänska kusten öfver Sveg och Ströms vattendal till lämplig punkt å Gellivarebanan på extra stat för år 1907 anvisa 230,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta förskottsvis under innevarande år af tillgängliga medel utanordna 175,000 kronor.

I sitt yttrande till statsrådsprotokollet i detta ärende har chefen för civildepartementet bland annat framhållit, att undersökningen enligt hans åsikt borde afse alternativa järnvägslinjer i Värmland och möjligen äfven i Jämtland, och har med afseende å detta önskemål anslag af Kungl. Maj:t äskats till högre belopp, än järnvägsstyrelsen föreslagit. För vår del anse vi den af departementschefen sålunda förordade utvidgningen af undersökningsplanen vara synnerligen välbetänkt, och vi finna det önskligt, att undersökningen må på sätt här nedan närmare angifves blifva än mera omfattande och allsidig.

Det torde finnas stora anledningar att befara, att kostnaden för anläggning af den ifrågasatta, omkring 1,600 kilometer långa så kallade inlandsbanan kan stiga till sådana belopp, att det måste allvarligt ifrågasättas, huruvida en upplåning af penningar i så stor skala är för staten tillräddig; och det synes oss med hänsyn härtill åtminstone icke böra från statens sida försummas att undersöka, huruvida icke genom ändrad anlägg-

ningsplan kostnaden skulle kunna i väsentligare mån nedbringas, på samma gång som både den genomgående trafikens kraf och gränstrakternas behof af kommunikationsmedel kunde på tillfredsställande sätt tillgodoses. Det är i detta syfte vi vilja erinra därom, att järnvägsstyrelsen i ett den 31 januari 1903 afgifvet utlåtande, hvilket omförmälts i Kungl. Maj:ts till 1904 års Riksdag aflåtna proposition i förevarande ämne (n:o 48), omnämnt ett förslag att för tillgodoseende af särskildt västra delarnes af Värmlands och Kopparbergs län behof af förbättrade järnvägskommunikationer utveckla bibanenätet till redan befintliga svenska banor, särskildt Mora—Vänerns och Bergslagernas järnvägar. Detta förslag bör enligt vår åsikt göras till föremål för grundlig utredning och undersökning, och vi förmena, att en sådan utredning, omfattande äfven Jämtlands län, utgör ett synnerligen viktigt moment i det pågående undersökningsarbetet, helst som bibanor från gränsorterna till en blifvande genomgående trafikdel från norr till söder skulle blifva behöfliga icke endast under förutsättning, att vissa nu i enskild ägo befintliga järnvägar komme att ingå såsom delar af en blifvande inlandsbana, utan äfven därest järnvägen skulle i hela sin sträckning byggas af staten men inom de ifrågavarande tre länen förläggas längre åt öster än järnvägsstyrelsen föreslagit.

Det kan naturligtvis ej påräknas, att de af oss ifrågasatta järnvägsförbindelserna inom Värmlands, Kopparbergs och Jämtlands län skola kunna komma till stånd utan afsevärda uppoffringar af staten. Äfven om bibanorna utföras med billigare byggnadssätt, kunna de antagligen icke åstadkommas af de kommuner, som af dem skola beröras, utan att kraftigt stöd lämnas af staten, och om den genomgående trafiken från norr till söder icke kan ordnas genom samtrafiksafstal med de enskilda järnvägarnas ägare, skulle staten dessutom blifva nödsakad antingen att inköpa vissa enskilda järnvägar eller att äfven inom de tre ifrågavarande länen själf bygga den ifrågasatta inlandsbanan, därvid naturligen företräde borde gifvas åt den i ekonomiskt afseende för staten förmånligaste utvägen. Otvifvelaktigt erbjuder emellertid det af oss framställda förslaget till undersökningsplanens utvidgning åtskilliga möjligheter till en ekonomiskt fördelaktigare lösning af ifrågavarande invecklade trafikfråga; och det synes därför vara af jämförelsevis underordnad betydelse, att en utvidgning af undersökningen på sätt af oss föreslagits kommer att medföra något ökade kostnader. Något nämnvärdt fördröjande af undersökningen torde vårt förslag icke behöfva föranleda.

Det af Kungl. Maj:t föreslagna anslagsbeloppet, 230,000 kronor, anse vi under förutsättning af bifall till förslaget om undersökningens utvidgning

böra för år 1907 höjas till 250,000 kronor, i sammanhang hvarmed Kungl. Maj:t synes böra bemyndigas att redan under år 1906 utanordna ett belopp af 200,000 kronor.

På grund af hvad vi sålunda anført, få vi hemställa,

att Riksdagen må dels på extra stat för år 1907 bevilja 250,000 kronor till fortsättande af fullständiga undersökningar för en normalspårig järnväg från hamnplats å bohuslänska kusten öfver Sveg och Ströms vattendal till lämplig punkt å Gellivarebanan, hvilka undersökningar jämväl böra omfatta anläggning af banor i lämpliga sträckningar från västra delarna af Värmlands, Kopparbergs och Jämtlands län till redan befintliga eller blifvande, hufvudsakligen i riktning från norr till söder gående järnvägar, dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att af det beviljade beloppet låta förskottsvis under innevarande år af tillgängliga medel utanordna 200,000 kronor.

Stockholm den 24 januari 1906.

J. Gripenstedt.

Carl Taube.
